(N°. 20.) (A°. 1830.)

SURINAAMSCHE COURANT.

DONDERDAG DEN 11den MAART,

Algemeene Secretarij.

Den 9den Maart 1830.

Den Heer N. BOX, benoemd zijnde tot Lid van het *Gemeente Bestuur* alhier, heeft den voor die bediening bepaalden Eed in handen van den Gouverneur Generaal der Nederl. W. I. Bezittingen afgelegd.

De Algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

Algemeene Secretarij.

Den 9den Maart 1830.

Den Heer J. H. RETEMEIJER, benoemd zijnde tot *Surnumeraire Klerk* van den 3den Rang, heeft den voor die betrekking bepaalden Eed in handen van den Gouverneur Generaal der Nederl. W. I. Bezittingen afgelegd.

De Algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

Algemeene Secretarij.

Den 9den Maart 1830.

Alzoo B. A. GERRITSEN en E. S. MOORLANDER, in qualiteit als Administrateuren van de aan het Fonds BRAAMCAMP toebehoorende Koffij-Plantaadje *JACOBA'SDAAL*, gelegen in de *Warrappa Kreek*, zich bij rekeste aan den Hoogen Raad der Nederl. W. I. Bezittingen hebben geadresseerd, met verzoek dat de Slaven met namen:

Peano, April, Kwakoe, Jolicoeur, Fortuin, Risico, Karel, Frederik, Succes, Apollo, Jupiter, Jacob, Arlequin, Alert, Trobie, Herculus, Welkom, Cezar, François, Damon, Winst, Pieter, Alexander, Nieuwjaar, Kapitein, Willem, Willem, Munnikkendam, Geluk, Jan, Pieternella, America, Julia, Johanna, Sophia, Francina, Badina, Elisabeth, Clasina, Maria, Louisa, Margot, Antje, Pieternella, Jantje, Charmantje, Coba, Eva, Jaba, Esther, Fanij, Catharina, Candatie, Christina, Abeniba, Constantie, Wensina, Dorothea, Flora, Diana, Grietje, Damba, Frederika, Therisia, Jacoba'sdaal, Adam, Hannis, November, Frederik, Christiaan, Winst, Vrijdag, Saturdag, Joris, Richard, Bernard, Arie, Ferdinand, Eduard, Mietje, Europa, Aurora, Patentie, Winsina, Fortuna, Sabina, Santie, Trompeuse, Louisa, Johanna, Hendrietta, Première, Tina, Samuel, Chocolaad, Klaas, Princes, Doortje, Willemijntje, Wilhelmina, Johannes, Aspasia, Adriana, Helena, Apolina en *Susanna*; aankomende de Plantaadje *JACOBA'SDAAL* voormeld, op den naam der Suiker Plantaadje *ARENDRUST*, gelegen aan rio boven *Commewijne*, mogen worden overgeschreven.

Zoo is het, dat de Hoogen Raad goedgevonden heeft, alvorens op dat verzoek te disponeren, op te roepen al degenen die vermeenen mogten eenige redenen te hebben, om zich tegen de overschrijving van de opgenoemde Slaven op den naam van de Plantagie *ARENDRUST*, te verzetten, om binnen veertien dagen na de dagteekening dezer, hunne redenen van oppositie schriftelijk ter Algemeene Secretarij in te dienen; zullende bij gebreke van dien, na dat gemelde termijn zal zijn verstreken, door den Hoogen Raad, zoodanig worden gedisponeerd als bevonden zal worden te behooren.

De Algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS. Het volgende artikel omtrent den toestand van het Oosten leest men in de *Gazette de France:*

Een punt is er waaromtrent de beide groote partijen, welke zich met betrekking tot den afgeloopen Turkschen oorlog gevormd hebben, het eens schijnen te wezen, te weten, dat de uitslag van dien strijd Rusland, welks magt men vreest, magtiger gemaakt heeft dan ooit te voren, en dat het Turksche rijk heeft opgehouden eenig noemenswaardig toegenwigt te zijn voor Ruslands invloed in het Zuid-Oosten van Europa. Deze gewigtige gevolgtrekking wordt in hare bijzonderheden met zeer veel kracht ontwikkeld in een artikel, dat wij hieronder laten volgen:

„Elke dag brengt ons eenige verdere bijzonderheden nopens het traktaat van Adrianopel, die al meer en meer de bevestiging geven dat het Ottomannische rijk slechts eene mogendheid in naam is geworden, bestemd om onder hare eigene zwaarte te bezwijken. De onafhankelijkheid den provinciën Moldavië en Wallachije, wier grenzen aan den regter Donau oever bevestigd worden, maar nog meer de opmerkelijke onafhankelijkheid van Servië, plaatsen die uitgestrekte, aan Rusland onderworpen (ofschoon schijnbaar aan het oppergezag des Sultans overgelaten) landen als in het diepst van Turkije.

„Servië, dat ten noorden wordt bepaald door den regter-oever der Save, die nabij Belgrado zich met den Donau vereenigt, levert eene grenslijn van meer dan honderd-twintig mijlen, te rekenen van den mond der Drina in de Save, tot aan Orsova, waar de grenzen van Klein-Wallachije beginnen. Langs deze, door de onnoemelijke bogten der Save (en Donau) gevormde grenslijn vindt men de steden Schabatz, Belgrado, Grodsca, Semendria, Possarovitz, Gradistie, Glodova, enz., alle bezet door Turksche garnizoenen, die deze plaatsen zullen moeten ontruimen. De loop der Drina, die Servië van Bosnië scheidt maakt, volgens het traktaat van Adrianopel, zeventig mijlen ver de wester grenslijn uit der *geëmancipeerde provincie*. Aan dien kant liggen slechts weinige vestingen, met uitzondering van Zwornik en eenige steden, als: Lechnitza, Bakkevitza, Ouzitza; zoodat de invasie van Bosnië in het vervolg gemakkelijk zal wezen, blijvende dit gewest open liggen tot aan Ourascië, waaruit het sandschak Novi-Bazard bestaat. Van dezen kant is het dat de Serviërs zich met de Montenegrijnen, hunne geloofsgenooten, kunnen vereenigen dat Bosnië geïsoleerd ligt en de Illijrische provinciën zelfs ter genade van Rusland zijn overgelaten.

„Het Servische grondgebied paalt aan de sandschaks Novi Bazard en Widdin, terwijl het ten noord-oosten en oosten aan het Banaat en Klein-Wallachije raakt. Alzoo verrijst te midden van Europisch Turkije een Christenrijk, van waar men in Bosnië, Albanië, Macedonië en wel voornamelijk in het dal van den Hebros kan deboucheren, zonder den Balkan te moeten overtrekken. Wanneer men de landkaart ter hand neemt, zal men ligtelijk het gewigt inzien van eene provincie als Servië, ten zuiden van den Donau gelegen, de voornaamste gemeenschap van den Grooten Heer met Oostenrijk afsnijdende en het rijk der Cesars van Weenen afgescheiden houdende van Konstantinopel, welke stad thans aan den mond des Bosphorus blijft gebannen en aan het uiteinde van Europa omsingeld is.

„Wallachije en Moldavie, aan welken tot grenslijn de regter oever des Donaus is gegeven en dus de talrijke in dien stroom liggende eilanden worden toegevoegd, verleenen de beste gelegenheid tot eene invasie, welke tegen de pachaliks van Widdin, Rustschuk, enz. mogt voorgenomen worden; waardoor ook Dobrudge-Tartarije, met Giurgewo, Braïja en Galatz aan de Wallachijers zoude behooren. Rusland vergenoegt zich met zijne grenslijn aan de Pruth. Dit is ligtelijk te begrijpen, want, zonder garnizoens-kosten, strekt deze mogendheid haar staatkundig gezag, onder den titel van bescherming uit tot aan de Drina, de grenslijn van Bosnië, tot in het hart van Romelië, langs het geheele Banaat, en reikt zij tot over den Balkan om, wanneer het haar goed dunkt, ongehinderd los te kunnen gaan op Adrianopel, welke stad zij slechts pro forma terug geeft. De ligging van Sizeboli, hetwelk door de Russen bezet blijft, houdt den Sultan binnen de wallen van Konstantinopel gevangen. Men voege bij deze voorwaarden des traktaats de kwestie aangaande Griekenlands vrij-verklaring; men ga eens na wat de Sultan verliest, door den grenslijn tusschen de zeeboezems van Volo en Arta te trekken; in welk eene gesteldheid zich zijne betrekkingen tot Egijpte en Sijrië bevinden, ten gevolge van het verlies der twee en-zeventig Cijcladen en der nabij Attika en Peloponnesus gelegen eilanden, want hij zal van Negropont beroofd worden, en men zal dus zien dat hij niet anders scheepvaart zal kunnen drijven, dan onder toestemming der Grieken, wier gelijkheid van godsdienst hen met de Russen meer dan geallieërd doet zijn.

„Om het even of men in het traktaat van Adrianopel verzachtingen verkrijge, of dat men de welwillendheid zoo ver drijve, dat men voor Z. H. het losgeld betale: *de bijl hooft den wortel des booms getroffen.*"

MENGELWERK.

OVER EENIGE VOORWERPEN DER SCHILDERKUNST.

Indien, zoo als wij zeker durven vooronderstellen de fraaije kunsten bijzonder veel tot veraangenaming des levens toebrengen, moet alles, wat derzelver uitwerking vermeerdert, gewis onze belangstelling opwekken. Aan deze uitwerking, toch, hebben wij die streelende gewaarwordingen te danken, zonder welke iedere onaangename indruk ons langer zoude aankleven, en ons eindelijk voor het genot onverschillig maken. Zij toch (de schoone kunsten namelijk) bezitten het voordeel, de aandoeningen onder een zinnelijk omkleedsel mede te deelen, en de indruk van alles, wat schoon en voortreffelijk is, tot velen over te dragen. Hoe meer zij, derhalve, de uiterlijke zintuigen te gemoet komen, en de voorwerpen dus gemakkelijker op de ziel doen werken, hoe nader zij het doel van hare bestemming bereiken.

Veel, ondertusschen, is over de hulpmiddelen, waarvan zij zich kunnen en mogen bedienen, gezegd; en het heeft niet aan bepalingen ontbroken, waaraan men dezelve heeft willen onderwerpen. Wij willen hierin geen' beslissenden toon voeren; maar meenen echter te mogen vaststellen, dat geene middelen verwerpelijk zijn, welke de uitwerking verhoogen, zonder eenige zwakheid te verraden. Uit dit oogpunt, althans, zullen wij de tafereelen beschouwen, welke ons op nieuws het werkzame vernuft van den smaakvollen PFEIFFER hebben doen bewonderen; en het kan ons niet dan ten hoogste aangenaam zijn, onder de menigte voorstellingen, waarop veeltijds vreemden met veel ophefs zich beroemen ons te vergasten, die van een' onzer Landgenooten te zien uitmunten.

Bij zoodanige inrigtingen is het voor den ondernemer een bijzonder voorregt, den geest van het algemeen te kunnen doorgronden; en dit voorregt schijnt ook den Heere PFEIFFER geschonken te zijn. Welk eene algemeene goedkeuring zijn *Théâtre Optique* ook in verschillende oorden van ons vaderland heeft mogen wegdragen, heeft hij daarbij toch niet vergeten, dat de belangstelling van tijd tot tijd door iets nieuws moet geprikkeld worden; en dit besef was voor zijnen scheppenden geest genoeg, om nieuwe voorstellingen, geheel anders ingerigt, te ontwerpen en te voltooijen.

Wij zullen ons met de wijze der inrigting, welke eene vermenging van optische en beeldende kunst is, niet ophouden, maar ons alleen tot de uitwerking bepalen; en inderdaad, dezelve is zoo verrassend als treffend. Men vindt hier gelegenheid, zich opééns in onderscheidene gedeelten der hoofdstad te verplaatsen, en heeft hierbij tevens

het genoegen, de afwisseling der saizoenen en getijden van den dag waar te nemen; terwijl de verrassing te aangenamer is, wijl men, in de zaal tredende, niets gewaar wordt dan eenige kijkglazen op kleine afstanden van elkander gesteld, voor welke men zich achtervolgens plaatst, om de voorwerpen te ontdekken.

Het eerste vertegenwoordigt ons het Schapenplein, bij den Munt- of Regulierstoren, en dat wel op het tijdstip van middernacht, tusschen het oude en nieuwe jaar. Deze voorstelling is bijzonder karakteristiek en natuurlijk gestoffeerd: een korps muzikanten van de stads schutterij, door fakkellicht begeleid, kondigt het bepaalde tijdstip aan; onderscheidene groepen kenmerken hetzelve; de werking is eenvoudig en levendig. Het zachte maan- tegen het gloeijende fakkellicht, de dunne nevel, welke zich over de daken verspreidt, alles werkt mede tot de treffendste begoocheling; en men heeft zich slechts aan de leiding zijner gewaarwordingen over te geven, om geheel teruggebragt te worden tot den laatsten oudejaarsavond, waarin het fraaije weder de treffende stadsgezigten in zulk een uitmuntend licht deed voorkomen.

Het tweede geeft een gezigt op de Nieuwmarkt bij de St. Anthonies-waag, en wel op nieuwjaarsdag, en levert alzoo met het vorige het heerlijkst contrast van nacht en dag. Wij zouden langwijlig worden, door alle bijzonderheden te beschrijven: de stoffaadje kenmerkt een weelderig vernuft, en geeft tevens een denkbeeld van de luidruchtige (aan losbandigheid grenzende) vrolijkheid, waardoor in vroegere jaren deze dag onderscheiden werd.

Hierop volgt eene voorstelling van den Dam, bij het aftrekken van de parade; en ook hierin heerscht eene waarheid, welke ons op de plaats zelve voert, en de plegtigheid aanschouwelijk maakt. De statige bouworde van het paleis, welks vroegere bestemming mep zich, met bewondering van den heerlijken aanwas van Amsterdam, herinnert; het Gottische kerkgebouw er nevens, omstuwd en, als ware het, beklemd door woningen van lateren bouwtrant; het militaire gewoel, alles maakt eenen indruk, welken de natuur, zonder de overdragt der kunst, zeldzamer te weeg brengt; terwijl de kunst zelve zich schijnt te vergeten, om de natuur te doen bewonderen.

Het vierde tafereel stelt, bij helder weder, een gedeelte van den Binnensingel tegenover de Lutersche Nieuwe Kerk voor, en levert een dier vrolijke en tevens deftige gezigten, waaraan Amsterdam waarlijk rijk is, en welke de gewoonte alleen minder belangrijk maakt.

Met geene mindere belangstelling zien wij de hierop volgende Koopbeurs van Amsterdam. Over de gewaarwordingen uit de weiden, welke dit tafereel verwekt, zou ons te verre wegleiden. Wij zullen hiervan alleen zeggen, dat het besef van de moeijelijkheid eener zoodanige voorstelling ons de kunst des meesters ten hoogste doet bewonderen.

Het hieraan volgend gezigt op het Rokin bij het Valbrugje is met de gewone natuurlijkheid voorgesteld; het karikatuur van de stoffaadje beviel ons minder, omdat dezelve het geheel eenigzins confuus maakt. Het uitzigt over de Lange Brug is voortreffelijk; de woeling daarop is levendig en natuurlijk voorgesteld.

Het gezigt van de Botermarkt op kermistijd, hetwelk het zevende tafereel uitmaakt, de ruime stoffaadje en talrijke groepen vormen een koddig geheel, dat niet onbehagelijk is.

No. 8 is een van die tafereelen, welke wij liever zouden voorbijgaan. Schoon ook hierin de natuur getroffen is, ontwaart het verfijnd gevoel den onaangenamen indruk, dien de plaats, hier voorgesteld, altoos te weeg brengt.

Aangenaam is derhalve de overgang tot het volgende, welk, van den Mosselsteiger, een gezigt op het IJ levert. Bij deze belangrijke beschouwing is het onmogelijk, aan verachtering van zeevaart en vermindering van welvaart te denken. Het levendig gewoel, omstraald door de majesteit der opgaande zon; brengt ons in eene vrolijke, met eerbied vermengde, stemming. Wij vergeten, wat er verloren werd, en verheugen ons met het overgeblevene; terwijl het morgenrood eener vernieuwde welvaart, uit dezen belangrijken stroom oprijzende, ons schijnt te begroeten.

In deze aangename stemming worden wij gehouden bij de volgende beschouwing van den Buitenkant, met het gezigt op de Kweekschool voor de Zeevaart en de Koninklijke Werf. De voorstelling van den regenboog, en deszelfs wederkaatsing in het water, geeft dit tafereel een pleg̃tig aanzien.

Het elfde tafereel is een gezigt uit het IJ, langs den Schreijerstoren, op de Geldersche Kaai, en wel bepaaldelijk bij mistig weder en heldere zon. Het statige van deze natuurverschijning, vermengd met de voorwerpen, welke er zich in op toen, beide met onbegrijpelijk veel waarheids voorgesteld, zijn van eene heerlijke uitwerking. Het oud eenvoudig gevaarte, dat zich uit den nevel schijnt voor te dringen, geeft ons het zinnebeeld van de eerste opkomst des koophandels hier ter stede; en wij denken hierbij aan het eerste schip, dat te dezer plaatse afvoer.

Van deze beschouwing terugkomende, vinden wij ons verplaatst in het binnenste der Nieuwe Kerk. Al den indruk, welken zulk een statig gebouw kan te weeg brengen, worden wij ook hier gewaar; terwijl alles het oogenblik vóór den kerkdienst aankondigt. Hier is de begoocheling ten hoogsten top: de kolossale Gottische pilaren en gewelven zoowel, als de beelden, komen ons in derzelver wezenlijke grootte voor; het wordt onmogelijk, hierbij aan eenig hulpmiddel der kunst te denken, en de natuur zelve schijnt verwezenlijkt:

Van hier gaan wij tot een tooneel van een geheel anderen aard over; namelijk, het legeren der Kozakken voor de Muiderpoort. Het brandende vuur, waarom zij verzamelen, tegenover het maanlicht; de voorwerpen, welke achter den opgaanden rook kennelijk zijn; het karakteristieke van houdingen en gelaatstrekken, alles is van eene voortreffelijke uitwerking, welke ons zoowel vinding als behandeling doen bewonderen.

Het laatste is een onstuimig natuurtooneel, gevende een gezigt van de Plantaadje op de Muidenpoort en de Caserne, bij stormwind en het vallen van jagtsneeuw. De uitwerking van den stormwind is met waarheid voorgesteld; de sneeuw beviel ons minder, en was (betere uitdrukking kunnen wij er niet voor vinden) te diamantachtig; en dit, hoe gering dit gebrek ook moge schijnen, doet aan de uitwerking van het geheel merkelijk te kort.

ADVERTENTIËN.

De Algemeene Ontvanger der Kolonie *Suriname*, herinnerd bij deze de diverse Patentpligtigen, dat ingevolge § 52. Litt. D. der Publicatie de dato 4 | 19 December 1829 (Gouvernements-Blad N°. 22), de verschuldigde *Eerste* termijn, voor het einde dezer maand ten zijne Kantore moet voldaan worden.

Paramaribo den 10 Maart 1830.

De Algemeene Ontvanger voorn.

WESENHAGEN.

Heden over 6 Weken, de preciese Dag nader op te geven, zal de Plantaadje *WELGEVALLEN*, met de daarop staande *Koffij-Loots, Sluis, enz.*, publiek worden verkocht; nader informatie bij de Administrateuren H. KLINT en Q. G. PICHOT.

Paramaribo den 10 Maart 1830.

Over zes weken, dag, datum en plaats nader bekend te maken, zullen de Ondergeteekenden, in qualiteit als Executeuren in den boedel wijlen den Heer U. M. ARONS, bij publieke *Vendu* Verkoopen: de helfte in de tot dezen boedel behoorende KOFFIJ-PLANTAADJE, genaamd *UIT EN THUIS*, met al derzelver Gebouwen, Slaven, Bepoot en Beplantingen, gelegen aan de rivier *Suriname*, ter regterhand in het opvaren tusschen de Plantaadjen *Monplaisir* en de *Twee Kinderen*.

Paramaribo den 8 Maart 1830.

P. H. ARONS, *qq.*

S. F. FLU, *qq.*

In de maand Augustus of September 1830, zullen in *Amsterdam* (Dag en plaats nader te bepalen) publiek worden geveild: *Twee* KOFFIJ-PLANTAGIEN, gelegen binnen deze Kolonie, als:

1. De Plantagie *DE VREDE*, gelegen aan de rivier *Cottica*, ter regterhand in het opvaren, tusschen de Plantagien *Elk 't Zijn* en *Monsort*, groot 1113 Akkers, met al derzelver Slaven, Slavinnen, Gebouwen, Beplantingen en Bepotingen, hebbende volgens de laatste *inventaris* 144 koppen.
2. De Plantagie *ARNHEM*, gelegen aan de rivier *Cottica*, ter regterhand in het opvaren; tusschen de Plantagien *Goed Succes* en *Vlugt en Trouw*, groot 300 Akkers, met al derzelver Slaven, Slavinnen, Gebouwen, Beplantingen en Bepotingen, hebbende volgens de laatste *inventaris* 58 koppen; en ten
3. De Grond *KLEIN CHATILLON*, gelegen in deze Kolonie.

Nadere informatien zijn inmiddels te bekomen ten Kantore van de Notarissen VAN HOUTEN en SANTHAGENS te *Amsterdam*, op de *Heeren Gracht* bij de *Leydsche Gracht*, en bij de Ondergeteekenden alhier.

Paramaribo den 11 Maart 1830.

C. VAN ELMPT, *qq.*

J. C. FRICKE, *qq.*

☞ Aangebragt per Kapt. R. TJEBBES, en te bekomen bij den Ondergeteekende tegen *Civiele Prijzen*:

Opregte kante Tulies van 8 | 4, 6 | 4 en 5 | 4 breed, dito breed en smal Plooi-Tulies, Pint Kante en Nege in soorten, en Tusschenzetsels, breede en smalle Langette, s. f. effen en gewerkte Kamerdoeken en Gazen, geborduurde en effen Neteldoek in soorten, effen en gewerkte Katoen Batist, Calico's en Meubel-Chitsen na de laatste smaak, zwarte en gekleurde Merinosse en dito Prinsen Stoffen, en roode Vlaggedoek, witte en gekleurde Franjes, Garen, Linten, Naai-Zij, Katoenen Schilderij-Koorden, Engelsche Spelden in doosjes, Paarl d'Amoere Knoopjes met en zonder oogjes, Heeren en Dames Handschoenen, zijde Parasollen, alle soorten Parfumeur-Waren en opregte Eau de Cologne, Dames Haar en Kuifkammen, Tande, Haar, Nagels en Kleederen Borstels, fijne Galanterie en Bijouteriën, differente soorten SUPRISE en elegante Gouden Serviezen en Pronkkopjes, fijne Likeur-Kelders van 6 en 4 Flesschen, en Scheerdozen, Thee en Naaikistjes, verlakte Bladen en koperen Kantoor en Nachtblakers, Trancheer Messen en Vorken met en zonder scherpers, witte en zwarthechte Tafel-Messen en Vorken, Scheer, Pennen en Knip-Messen en Engelsche Scharen, Engelsche Kurkentrekkers, dito met instrumenten, pleete flesschen Kurken; Spel en *A, B, C* en *Trap der Jeugd* Boekjes van VAN ALPHEN en VAN BEMMELEN; Engelsch rood en zwart Lak; Madera Wijn in ¼ pijpen en bij het douzijn, dito Muscaat en Wijn de Graaf, Jenever in Kelders en nog van ouds beste Jamaika Rum bij de Ankers, Wijn Azijn, beste Zoete Olie en veel andere *Goederen* meer.

M. J. COSTER.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de ERVEN J. BRINK.